

การทดลองนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงผลของการใช้แหล่งวัตถุดิบเชื้อไขสูงและใบไม้เป็นแหล่งเชื้อไขในอาหารผสมสำเร็จรูปต่อกระบวนการหมักในหลอดทดลอง การกินได้ กระบวนการหมักในกระเพาะหมักยูเรียในเลือด การย่อยได้ของโภชนะและพฤติกรรมการเคี้ยวเอื้องในโคเนื้อ การทดลองครั้งนี้แบ่งออกเป็น 4 การทดลอง ผลการทดลองมีดังต่อไปนี้

การทดลองที่ 1: เป็นการทดลองที่ศึกษาถึงผลของวัตถุดิบเชื้อไขสูงเป็นแหล่งเชื้อไขในสูตรอาหารผสมสำเร็จรูปต่อคุณลักษณะการผลิตแก๊สและกระบวนการหมักในหลอดทดลองโดยเทคนิคแก๊สโปรดัคชัน วางแผนการทดลองแบบสุ่มสมบูรณ์ในแต่ละกลุ่มการทดลองมีห้าซ้ำ กลุ่มการทดลองได้แก่ กลุ่มที่ 1 ใช้ฟางข้าวเป็นแหล่งเชื้อไข (กลุ่มควบคุม) กลุ่มที่ 2 ใช้กากมะเขือเทศเป็นแหล่งเชื้อไข กลุ่มที่ 3 ใช้กากปาล์มเป็นแหล่งเชื้อไข กลุ่มที่ 4 ใช้กากเบียร์เป็นแหล่งเชื้อไขและกลุ่มที่ 5 ใช้เปลือกหุ้มเมล็ดถั่วเหลืองเป็นแหล่งเชื้อไข ผลการทดลองพบว่า จลศาสตร์การผลิตแก๊ส การย่อยได้ในหลอดทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) ในแต่ละกลุ่มการทดลอง การใช้กากถั่วเหลืองเป็นแหล่งเชื้อไขมีผลทำให้การย่อยได้ของวัตถุดิบแห้งและอินทรีย์วัตถุสูงที่สุด ผลผลิตสุดท้ายจากกระบวนการหมักในหลอดทดลองได้แก่ แอมโมเนีย กรดไขมันที่ระเหยง่ายทั้งหมด และความเป็นกรดเป็นด่างแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) แต่อย่างไรก็ตามระดับความเป็นกรดค่ามีค่าอยู่ระหว่าง 7.01-7.16 ซึ่งแต่ละกลุ่มการทดลองทดลองอยู่ในช่วงที่เหมาะสม ความเข้มข้นของแอมโมเนียในโตรเจนอยู่ในช่วงที่เหมาะสมต่อการเจริญเติบโตของจุลินทรีย์ในทุกกลุ่ม การทดลองต่อไปความต่อไปควรศึกษาถึงผลของวัตถุดิบเชื้อไขสูงในอาหารที่ใช้แหล่งเชื้อไขในอาหารผสมเสร็จโดยทดลองในตัวสัตว์

การทดลองที่ 2: การทดลองนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงผลของการใช้วัตถุดิบอาหารเชื้อไขสูงเป็นแหล่งเชื้อไขในอาหารผสมสำเร็จรูปต่อปริมาณการกินได้ การย่อยได้ของโภชนะ พฤติกรรมการเคี้ยวเอื้องและกระบวนการหมักในกระเพาะหมัก ใช้โคลูกผสมบราห์มันพื้นเมืองจำนวน 5 ตัว โดยมีน้ำหนักเริ่มต้น 188 ± 16.56 กิโลกรัม ใช้แผนการทดลองแบบ 5×5 จัสตุรัสลาตินในแต่ละช่วงการทดลองใช้ระยะเวลา 21 วัน โดยมีกลุ่มการทดลองดังนี้คือกลุ่มที่ 1 ใช้ฟางข้าวเป็นแหล่งเชื้อไข กลุ่มที่ 2 ใช้กากมะเขือเทศเป็นแหล่งเชื้อไข กลุ่มที่ 3 ใช้กากปาล์มเป็นแหล่งเชื้อไข กลุ่มที่ 4 ใช้กากเบียร์เป็นแหล่งเชื้อไขและกลุ่มที่ 5 ใช้เปลือกหุ้มเมล็ดถั่วเหลืองเป็นแหล่งเชื้อไข ผลการทดลองพบว่า ปริมาณการกินได้ การย่อยได้ของโปรตีนหยาบ เวลาในการเคี้ยวเอื้อง จำนวนครั้งในการเคี้ยวเอื้องและกระบวนการหมักในกระเพาะหมักแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) การใช้กากปาล์มเป็นแหล่งเชื้อไขมีผลในทางลบต่อปริมาณการกินได้ และกระบวนการเคี้ยวเอื้องถึงแม้จะเสริมแหล่งเชื้อไขที่มีเส้นใยยาวเข้าไป 5 เปอร์เซ็นต์แต่กากมะเขือเทศกากเบียร์ เปลือกหุ้มเมล็ดถั่วเหลืองสามารถใช้เป็นแหล่งเชื้อไขในอาหารผสมสำเร็จรูปได้เมื่อเสริมเชื้อไขเส้นยาว 5 เปอร์เซ็นต์

การทดลองที่ 3: การทดลองนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงผลของการใช้ใบไม้เป็นแหล่งเชื้อใยในสูตรอาหารผสมสำเร็จรูปต่อกระบวนการหมักในหลอดทดลองใช้แผนการทดลองแบบสุ่มสมบูรณ์มีทั้งหมด 4 กลุ่มการทดลอง กลุ่มการทดลองละ 5 ซ้ำ โดยกลุ่มการทดลองมีดังนี้คือ กลุ่มที่ 1 ใช้ขังข้าวโพดเป็นแหล่งเชื้อใย กลุ่มที่ 2 ใช้ใบประดู่เป็นแหล่งเชื้อใย กลุ่มที่ 3 ใช้ใบจามจุรีเป็นแหล่งเชื้อใย และกลุ่มที่ 4 ใช้ใบข่อยเป็นแหล่งเชื้อใย ผลการทดลองพบว่า จลศาสตร์การผลิตแก๊สและความสามารถในการย่อยได้ในหลอดทดลองมีความแตกต่างกันระหว่างกลุ่มทดลอง กลุ่มที่ใช้ขังข้าวโพดเป็นแหล่งเชื้อใยมีศักยภาพในการผลิตแก๊สสูงสุดแต่อย่างไรก็ตามพบว่า อัตราการเกิดแก๊สและความสามารถในการย่อยได้ในหลอดทดลองในกลุ่มใบข่อยจะมีค่าต่ำสุด ผลต่อกระบวนการหมักได้แก่แอมโมเนียในโตรเจน กรดไขมันที่ระเหยง่ายและความเป็นกรดต่างแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติแต่อย่างไรก็ตามทุกกลุ่มทดลองมีค่าแอมโมเนียในโตรเจนและกรดไขมันที่ระเหยง่ายอยู่ในระดับปกติและนอกจากนั้นระดับความเป็นกรดต่างก็อยู่ในระดับปกติด้วย ดังนั้นการทดลองนี้สามารถสรุปได้ว่า ใบประดู่ ใบจามจุรี และใบข่อยสามารถใช้เป็นแหล่งเชื้อใยในอาหารผสมสำเร็จรูปจะไม่ส่งผลกระทบต่อกระบวนการหมักในหลอดทดลอง

การทดลองที่ 4: การทดลองนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงผลของการใช้เป็นแหล่งเชื้อใยในอาหารผสมสำเร็จรูปต่อปริมาณการกินได้ การย่อยได้ของโภชนะ การเคี้ยวเอื้องและกระบวนการหมักในกระเพาะหมัก โดยใช้โคพันธุ์ลูกผสมบราห์มันพื้นเมืองที่มีน้ำหนักเริ่มต้นเฉลี่ย 233.3 ± 13.09 กิโลกรัม โดยใช้แผนการทดลองแบบ 4x4 จิตสุรสถาดินใช้ระยะเวลาการทดลองแต่ละช่วง 21 วัน โดยมีกลุ่มการทดลองดังนี้คือ กลุ่มที่ 1 ใช้ขังข้าวโพดเป็นแหล่งเชื้อใย กลุ่มที่ 2 ใช้ใบประดู่เป็นแหล่งเชื้อใย กลุ่มที่ 3 ใช้ใบจามจุรีเป็นแหล่งเชื้อใย และกลุ่มที่ 4 ใช้ใบข่อยเป็นแหล่งเชื้อใย ผลการทดลองพบว่า ปริมาณการกินได้ การย่อยได้ของโปรตีนหยาบ เวลาในการเคี้ยวเอื้อง และกระบวนการหมักแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญระหว่างกลุ่มทดลอง ($p < 0.05$) ปริมาณการกินได้ของกลุ่มที่ได้รับใบข่อยและใบประดู่จะสูงกว่ากลุ่มที่ได้รับใบจามจุรีและกลุ่มควบคุม จำนวนครั้งของการเคี้ยวเอื้องจะสูงที่สุดในกลุ่มที่ได้รับใบประดู่หลังให้อาหารสองชั่วโมง กลุ่มที่ได้รับอาหารควบคุมจะมีระดับแอมโมเนียสูงสุดเมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มอื่นแต่อย่างไรก็ตามแหล่งเชื้อใยจากใบไม้มีผลในทางบวกต่อการกินได้ การเคี้ยวเอื้อง ดังนั้นการใช้ใบไม้เป็นแหล่งเชื้อใยในอาหารผสมสำเร็จรูปซึ่งเป็นแนวทางหนึ่งที่ทำให้ได้โดยเฉพาะช่วงที่ขาดแคลนอาหารหยาบ

Abstract

The objectives of this investigation were to examine effects of high fibrous feedstuff and leave as fiber source in total mixed ration on *in vitro* fermentations, feed intake, ruminal fermentation, blood urea nitrogen, nutrient digestibility and chewing behaviors. This research was divided into 4 experiments. The results revealed the following information:

Experiment 1: The objective of this study was to determine the effect of non forage high fibrous feedstuffs as fiber sources in a total mixed ration on gas production characteristics and *in vitro* fermentation using an *in vitro* gas production technique. The experiment was designed in CRD with five replicates per treatment. The fiber sources in the total mixed ration were rice straw (rt-TMR), tomato pomace (tp-TMR), palm meal (pm-TMR), dried brewer gain (db-TMR) and soybean hulls (sh-TMR). The results showed that kinetic gas production, *in vitro* dry matter digestibility and *in vitro* organic matter digestibility, were significantly different among treatments ($p<0.05$). The soybean hulls as a fiber source in the total mixed ration gave the highest IVDMD, IVOMD, and gas production parameter. *In vitro* fermentation end-products consisting of $\text{NH}_3\text{-N}$, TVFA and pH were significantly different among the treatments ($p<0.05$); however, the pH values were relatively stable at 7.01-7.16, all treatment means were within the normal range. $\text{NH}_3\text{-N}$ concentration was in the optimal range for rumen ecology microbial activity. Future research should investigate the impact of the ability of non forage high fibrous feed to replace forage in intact animal.

Experiment 2: The objective of this study was to determine the effect of non forage fiber sources in a total mixed ration on feed intake, nutrient digestibility, chewing behaviours and ruminal fermentation. Five Brahman-Thai native crossbred steers with an average initial body weight of 188 ± 16.56 kg were randomly assigned in a 5x5 Latin Square Design. During each of five 21 d periods, the animals were fed five total mixed rations that varied in the non forage fiber sources: 1) rice straw as fiber sources (rt-TMR, control), 2) tomato pomace as fiber source (tp-TMR), 3) palm meal as fiber source (pm-TMR), 4) dried brewer gain as fiber source (db-TMR), 5) soybean hulls as fiber source (sh-TMR). The results showed that feed intake, crude protein digestibility, chewing time, total number of chew and ruminal fermentation were significantly different among treatments ($p<0.05$). The palm meal as a fiber source in the total mixed ration has negative effect on feed intake and chewing behaviours, although enhanced by 5 % of long hey fiber. However, tomato pomace, dried brewer gain, and soybean hulls can be used as fiber sources in TMRs, when enhanced with 5 % of long hey fiber.

Experiment 3: The objective of this study was emphasized on effect of leaves as fiber sources in total mixed ration on *in vitro* fermentation using *in vitro* gas production technique. The experimental was designed in CRD with five replicates per treatment. The fiber sources in total mixed ration were corn cob (control group), Burma padauk leaves, rain tree leaves and Siamese rough bush leaves. The results showed that the kinetic of gas production and digestibility were statistical significantly differences among treatment ($p<0.05$). The corn cop as fiber source in total mixed ration gave the highest potential of extent of gas production. However, highest rate of gas production and digestibility were observed in the Siamese rough bush leaves as fiber source. Ruminal fermentation end-products consisted of ammonia nitrogen and volatile fatty acid were significantly differences among treatments ($p<0.05$). All treatment means were within the normal range. The pH values were relatively stable at 7.0-7.3. The results demonstrated that Burma padauk leaves, rain tree leaves and Siamese rough bush leaves can be used as fiber sources in total mixed ration. Importantly, leaves are abundant and available for feeding the ruminants in dry season.

Experiment 4: The objective of this study was to determine the effect of fodder tree as fiber sources in a total mixed ration on feed intake, nutrient digestibility, chewing behavior and ruminal fermentation. Four Brahman-Thai native crossbred steers with an average initial body weight of 233.3 ± 13.09 kg were randomly assigned in a 4x4 Latin Square Design. During each of four 21 d periods, the animals were fed four total mixed rations that varied in the fiber sources: 1) corn cob as fiber sources (C-TMR, control), 2) burma padauk leave as fiber source (B-TMR), 3) rain tree leave as fiber source (R-TMR) and 4) siamese rough bush leave as fiber source (S-TMR). The results showed that feed intake, crude protein digestibility, chewing time, and ruminal fermentation were significantly different among treatments ($p<0.05$). Dry matter intake of animal fed R-TMR, B-TMR had higher than S-TMR and C-TMR (control). In this study, R-TMR had lowest crude protein digestibility. The number of chewing had highest when animals fed B-TMR. At 2 h post feeding C-TMR had the highest $\text{NH}_3\text{-N}$, when compared with other TMRs. The fodder tree as a fiber source in the total mixed ration has positive effect on feed intake and chewing behavior. Therefore, fodder trees can be use as fiber sources in TMR, especially when acute shortage of conventional fiber sources.